

Ekonomski odnosi s tujino

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 11/2003

str. 4

Plačilna bilanca Slovenije, I-IX 2003, v mio EUR	Prilivi	Odlivi	Saldo ¹	Saldo, I-IX 2002
Tekoče transakcije	11,059.2	11,003.4	55.9	333.9
Blagovna menjava (FOB)	8,459.6	8,800.4	-340.7	-87.9
Storitve	1,863.9	1,450.1	413.8	481.0
Dohodki od dela in kapitala	412.4	486.7	-74.3	-156.8
Tekoči transferi	323.3	266.2	57.1	97.7
Kapitalski in finančni račun	1,311.6	-1,411.8	-100.2	-335.4
Kapitalski račun	8.0	-3.0	5.0	0.9
Kapitalski transferi	5.8	-1.1	4.7	1.7
Patenti, licence	2.2	-1.9	0.3	-0.7
Finančni račun	1,303.6	-1,408.8	-105.2	-336.4
Neposredne naložbe	77.2	-194.6	-117.4	953.1
Naložbe v vrednostne papirje	22.8	-118.9	-96.1	60.3
Ostale naložbe	1,203.6	-765.1	438.5	-188.2
Terjatve	0.0	-718.6	-718.6	-638.4
Obveznosti	1,203.6	-46.5	1,157.1	450.2
Mednarodne denarne rezerve	0.0	-330.2	-330.2	-1,161.6
Statistična napaka	44.4	0.0	44.4	1.6

Vir podatkov: BS. Opomba: ¹ negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanji poziciji centralne banke.

Septembra so sezonski vplivi na mednarodno menjavo običajno pozitivni, saj se ta po dopustniškem avgustu okrepi, kar velja tudi za industrijsko aktivnost. Septembra se je blagovni izvoz v primerjavi z avgustom nominalno povečal za 49.8 %, blagovni uvoz za 36.2 %, medtem ko se je obseg industrijske proizvodnje povečal za 32.8 %.

Ob manj ugodnih gospodarskih razmerah v državah EU se je **skupni izvoz v treh letošnjih četrtletjih** na medletni ravni povečal le za 2.2% (izvoz blaga za 2.5%, izvoz storitev za 0.9%). Slovenski izvozniki so skromno rast izvoznih prihodkov na trgu držav EU deloma nadomestili z večjim izvozom v države CEFTA, neevropske države OECD in Rusko federacijo, saj se je **kupna moč izvoza** na omenjene trge v povprečju povečala za 18.6%.

Skupni uvoz se je v primerjavi z istim obdobjem lani povečal za 5.5% (uvoz blaga za 5.5%, uvoz storitev za 5.7%), kar kaže na povečano domače povpraševanje. Od vseh komponent namenske strukture uvoza se je najbolj povečal uvoz proizvodov za investicije, zlasti uvoz industrijskih strojev (za 18.4%), kar nakazuje okrepitev naložb v predelovalne dejavnosti. Okrepil se je uvoz proizvodov za široko porabo, kar nakazuje večje trošenje gospodinjstev, medtem ko je zaradi šibke rasti obsega industrijske proizvodnje najpočasneje naraščal uvoz proizvodov za vmesno porabo. Na znižanje nominalnega **presežka v menjavi s tujino** so, ob nespremenjenih pogojih menjave blaga in storitev, vplivala zlasti količinska gibanja blagovno-storitvenih tokov. Z vidika **varčevalno-investicijske vrzeli** se je presežek na tekočem računu v letošnjih treh četrtletjih znižal zaradi hitrejši rasti obsega domačih investicij od obsega domačega varčevanja (gl. tudi graf).

Spremenila se je tudi struktura kapitalsko-finančnega računa, saj je **neto finančni tok** (brez mednarodnih denarnih rezerv) v letošnjih treh četrtletjih znašal 225 mio EUR, v istem obdobju lani pa 825.2 mio EUR. Slovenija je bila neto izvoznica neposrednih in portfeljskih naložb v tujino. Pri izhodnih neposrednih naložbah se je povečal zlasti lastniški kapital Slovenije v državah na ozemlju nekdanje Jugoslavije, medtem ko se vhodne neposredne naložbe po oceni BS večinoma pojavljajo v obliki posojila tujega investitorja domačemu podjetju. Kratkoročno komercialno kreditiranje tujine se je zaradi upočasnjene rasti blagovnega izvoza v treh četrtletjih letos v primerjavi z istim obdobjem lani zmanjšalo (s 472.2 mio EUR na 206.7 mio EUR). Neto pozicija vseh posojil, ne glede na kapitalsko povezanost, kaže, da je bila Slovenija v prvih treh četrtletjih neto prejemnica posojil v vrednosti 1,020.6 mio EUR (lani v istem obdobju le 353.3 mio EUR). Povečalo se je predvsem dolgoročno zadolževanje poslovnih bank v tujini, kar je najbolj vplivalo na povečanje **bruto zunanjega dolga**, katerega stanje je konec septembra znašalo 12,807 mio EUR. Konec septembra je **stanje mednarodnih denarnih rezerv** Slovenije znašalo 6,121.8 mio EUR, stanje deviznih rezerv poslovnih bank pa 1,023.4 mio EUR. Mednarodne denarne rezerve so zadoščale za kritje 5.4-povprečnega mesečnega uvoza blaga in storitev.

Graf: **Varčevalno-investicijska vrzel, v % BDP**

